

AKTIVITETER FRA FAFO

Lysark fra Fafo Østforum seminar 22.11: Arbeidsinnvandringen - statistikk og status 2012.

I 2012 har debatten om arbeidsinnvandringen til Norge blant annet handlet om mulige virkninger av den vanskelige økonomiske situasjonen og økende arbeidsledighet i mange euro-land.

Samtidig fortsetter arbeidsinnvandringen fra landene i Sentral- og Øst-Europa. Fafo-forsker Jon Erik Dølvik innledet, og representanter fra SSB, UDI og Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere i Oslo, la fram oppdaterte tall og vurderinger. [Last ned lysark](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Fortsatt allmenngjøring - Jordbruks- og gartnerioverenskomsten. På bakgrunn av vedtak i Tariffnemnda den 27. november er Overenskomsten for Jordbruks- og Gartnerinæringene mellom NHO Mat og Landbruk og Fellesforbundet allmenngjort også for tariffperioden 2012 - 2014 (NHO Mat og Landbruk, 29.11.12). [Les mer](#)
Les også: [NHO vil avvikle allmenngjøringen av tariffavtaler i landbruket på sikt](#) (Nasjonen, 30.11.12)

Tariffnemnda avventer dom i Høyesterett.

I verftsindustrien, byggebransjen og renhold kan det bli omkamp om allmenngjøring når Høyesterett har sagt sitt. Ett av de store stridsspørsmålene i diskusjonen om allmenngjøring er tariffavtalenes regler om arbeidsgivernes plikt til å dekke utgifter til reise, kost og losji. I de någjeldende forskriftene om allmenngjøring innen verft, bygg og renhold er dette tatt med. NHO kjemper iherdig for å få fjernet dette. Dom ventes i andre halvdel av februar (LO-Aktuelt, 28.11.12). [Les mer](#) Les også: [Angriper reise, kost og losji](#) (Magasinet for fagorganiserte, 21.11.12). [Tariffnemnda får medhold om allmenngjøring](#) (Arbeidsdepartementet, 14.05.12)

Strid om allmenngjort lønn i renhold.

Det ligger an til bråk når Tariffnemnda skal diskutere allmenngjøring av lønna i renholdsbransjen. Vinner LO og Arbeidsmandsforbundet fram, blir det nye «lønnsgulvet» nesten 157 kroner i timen. Vinner arbeidsgiverne, kan det bety 20 kroner mindre i timen for renholderne, noe leder i Norsk Arbeidsmandsforbund Erna Hagensen (bildet) reagerer på. NHO har avgitt en uttalelse på vegne av alle tilsluttede landsforeninger - bortsett fra NHO Service (LO-Aktuelt, 27.11.12). [Les mer](#) På Tariffnemndas nettsider kan du [lese høringsuttalelsene](#)

Saker om sosial dumping

Transportarbeiderforbundet ber om ny busskamp.

Norsk Transportarbeiderforbund ber samferdselsminister Marit Arnstad (Sp) gjenoppta kampen om begrensninger i virksomheten til utenlandske turbusser i Norge. Regjeringen ga opp for lett. Arnstad burde ikke uten videre ha akseptert svaret fra ESA, og bør ta saken videre. Alt annet blir for lett, sier forbundsleder Roger Hansen til NTB (Nasjonen, 29.11.12). [Les mer](#)

Les også: [Begrensninger av busstrafikk i strid med EØS-avtalen](#) (dn.no/NTB 27.11.12).

Arbeidstilsynet fant polakk innelåst i kott på

minkfarm. Arbeidstilsynet og Mattilsynet, med bistand fra Nissedal lensmannskontor, var på tilsynsbesøk på en minkfarm i Nissedal. Mattilsynet var fornøyd med dyreholdet på stedet. Men Arbeidstilsynet fant en polakk innelåst i et kott, og boforhold som tilsynet karakteriserer som totalt uakseptable. (Telemarksavisa, 10.12.12) [Les mer](#)

Transportarbeiderforbundet mener det blir fritt fram for sosial dumping.

- Nå er det fritt fram for sosial dumping i turbilnæringen. Vi er svært provoserte over at ESA har konkludert med at Norge ikke kan innføre tidsbegrensninger på hvor lenge utenlandske busselskaper kan utføre kabotasje-kjøring innen persontransport i Norge, sier forbundsleder Roger Hansen i NTF (Transportarbeiderforbundet, 27.11.12). [Les mer](#) Les også:

[Begrensninger av busstrafikk i strid med EØS-avtalen](#) (dn.no/NTB 27.11.12)

Økokrim jakter 35 mill. i hvitvaskingssak. Van Van Tran skal ha betalt rundt 12.000 kroner i måneden til polske ansatte for å kjøre bakevarer. Nå er han siktet for å ha drevet sosial dumping og hvitvasket 35 millioner kroner. Ifølge Økokrim skal Tran ha lønnet de ansatte i firmaet sitt svart og drevet sosial dumping ved å utnytte den høye arbeidsledigheten i Øst-Europa. (Dagens Næringsliv, 06.12.12) [Les mer](#)

Gjekk til aksjon mot byggeselskap. Politiet, Arbeidstilsynet og Skatt Midt-Norge gjennomførte tysdag føremiddag razzia mot Stranda Byggtjenester. Selskapet produserer og monterer lafta hus og hytter, og har nytta mange utanlandske arbeidarar. Politiet pågreip i dag tidleg også ein mann i 20-åra, og har sikta han for brot på arbeidsmiljølova, mva-lova og lova om sosial dumping. (Sunnmørsposten, 04.12.12) [Les mer](#)

Pelsdyroppdretter anklaget for sosial dumping. Arbeidstilsynet avdekket flere lovbrudd da de besøkte en gården til Jan Gjesdal, Norges største pelsoppdretter, i Sandnes. Sytten polske arbeidere bodde i et hus og en brakke som ikke tilfredstilte et eneste av arbeidsmiljølovens krav til innkvartering (NRK Rogaland, 30.11.12). [Les mer](#)

Hvem skal kunne bemanne norske fly?

I oktober sendte Arbeidsdepartementet ut på høring et spørsmål om utlendingsforskriften bør endres slik at norskregistrerte flyselskap kan ansette personell i lavkostland i for eksempel Asia uten at disse må ha oppholds- og arbeidstillatelse i Norge. Svært mange har engasjert seg i spørsmålet om hvem som skal bemanne norske fly. Se høringssvarene på Arbeidsdepartementets nettside: [Høring - internasjonal luftfart - oppholdstillatelse](#)

Leder: Grei «sosial dumping». - Det er faktisk en del fagbevegelsen kaller «sosial dumping» vi kan leve utmerket med. Hvis ikke kommer Bjørn Kjos egenhendig til å fly de nye «Dreamliner-superflyene» til Sverige og gjøre halve Norwegian svensk, skriver redaktør Magne Lerø. - Regjeringen kan ikke noe annet enn å la Norwegian få leie inn arbeidskraft som gjør at de blir konkurransedyktige. Bestemmelsene om sosial dumping har bare relevans for flyvninger i Norge, skriver Lerø. (Ukeavisen Ledelse, 14.12.12) [Les lederen](#)

Protesterer mot å ha ansatte fra hele verden på norske fly. Til nå har norskregistrerte fly bare kunnet ha mannskap fra Norge og EU/EØS-land. I et forslag som Arbeidsdepartementet har sendt ut på høring i høst åpnes det for endringer slik at norskregistrerte fly skal kunne bruke ansatte fra land utenfor EU/EØS på internasjonale ruter. Brev fra 877 enkeltpersoner fyller postboksen til Arbeidsdepartementet med protester mot at regjeringa vurderer å la norske flyselskaper bruke ansatte fra blant annet Asia på internasjonale ruter. (NRK, 13.12.12) [Les mer](#)

Mener norske flyvertinner blir for dyre for utlandet. Norwegian-sjef Bjørn Kjos tror norske besetninger stort sett blir å finne på innenriksruter i fremtiden. Utviklingen hvor billige, utenlandske sjøfolk utkonkurrerer de norske har pågått lenge. Bjørn Kjos mener det samme vil skje i flybransjen. - Internasjonal luftfart ligner mer og mer på shippingbransjen. Det er noen nyanseforskjeller, men utviklingen er i det store og det hele veldig lik, sier han. (Aftenposten, 14.12.12) [Les mer](#)

LO truer Norwegian med boikott. - Hvis Bjørn Kjos skal fylle opp flyene sine med utenlandske ansatte, blir det ikke kjøpt en Norwegian-billett fra LO i fremtiden. Da legger han seg på Ryanairs useriøse linje. Og de flyr vi ikke med, sier LO-leder Roar Flåthen. Også Ap sier nei til å la utlendinger jobbe på norske fly, og avviser Norwegianers trussel om å flytte til Sverige. (E24, 15.12.12) [Les mer](#) Se også: [LO advarer mot sosial dumping](#) (Fri Fagbevegelse, 03.12.12) [- Spanske Norwegianansatte tjener 7.400 i måneden](#) (Finansavisen/Boarding.no, 16.12.12) [Norwegian: - Finansavisens oppslag om lønn er misvisende](#) (Finansavisen/Boarding.no, 16.12.12)

Vikarbyrådirektivet og tiltakspakken trer i kraft 1. januar 2013

Reglene om at vikarbyråansatte skal likebehandles trer i kraft 1. januar 2013. Det gjør også regjeringens tiltakspakke for å sikre reell likebehandling og bidra til en mer seriøs vikarbyråbransje. – Jeg har stor tro på at de nye reglene vil bidra til å gi vikarbyråansatte bedre arbeidsvilkår og sikre en mer seriøs bemanningsbransje, sier arbeidsminister Anniken Huitfeldt, som understreker at fast ansettelse fortsatt skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. (Arbeidsdepartementet, 10.12.12) [Les mer](#) Les departementets faktaark: [EUs vikarbyrådirektiv - gjennomføring i norsk rett fra 1.1.2013](#)

NHO frykter høy polakk lønn. Skal innleide polakker på verftene ha høyere lønn enn de fast ansatte? NHO frykter dette blir resultatet av vikarbyrådirektivet, og krever klart svar fra Arbeidsdepartementet. Når likebehandlingsprinsippet skal praktiseres i Norge fra 1. januar, skal verftsarbeiderne ha samme vilkår som de fast ansatte. Hvis de fast ansatte på verftet får 200 kroner timen, skal da en tilreisende polakk ha 200 kroner timen + 20 prosent tillegg, som blir 240 kroner timen, og i tillegg ha dekt reise, kost og losji? (Fri Fagbevegelse, 12.12.12). [Les mer](#) Se også: [- Skuffet over at Arbeidsdepartementet skyver Tariffnemnda foran seg](#) (NHO, 11.12.12)

Foreslår gratis norskkurs til arbeidsinnvandrere.

I løpet av 2012 ble det flere europeere enn asiater blant innvandrerne i Drammen. Arbeidsinnvandrere har færre rettigheter og plikter enn de som kommer som asylsøker eller gjennom familiegjenforening. Sistnevnte kategori må gjennom et påbudt, gratis norskkurs på 600 timer. Masud Gharahkhani (Ap) er redd for at mange arbeidsinnvandrere sløyfer norskkurset. Han mener at norskkurs bør bli gratis også for arbeidsinnvandrere fra EØS. Som medlem av programkomiteen har han makt til å gjøre egne ord til offisiell Ap-politikk. (Drammens Tidende, 17.12.12) [Les mer](#)

Polske gründere i Norge. I Norge i dag er syv av ti innvandrere europeere, og den største gruppen er polakker (67.300). Men folk flytter ikke bare til Norge for å jobbe for andre. Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) for 2011 viser at etablere med innvandrerbakgrunn er på hugget i næringslivet. Business Region Bergens (BRB) etablerersenter holder etablererkurs på norsk og polsk. Etablererkurset på polsk ble mer populært enn det norske. (Bergens Tidende, 03.12.12) [Les mer](#)

Skandinavia tapper Latvia for sykepleiere. Kriserammede Latvia tappes for sykepleiere. Hovedårsaken skal være aktiv rekruttering fra skandinaviske land. Mens 7 av 10 kvalifiserte sykepleiere ble værende i Latvia for å jobbe i 2008, er det i år kun 16 prosent som velger å ta jobber i hjemlandet, viser tall fra fagforeningen for helse- og omsorgsarbeidere. – Vi gjør det staten har bedt om, sier leder for norsk bemanningsbyrå (ABC Nyheter, 01.12.12). [Les mer](#)

Innlegg: - Nordisk innvandring i utakt. - Vi tenker gjerne på de nordiske landene som relativt like. Når det kommer til innvandring er det likevel mye som skiller, skriver UDI-direktør Frode Forfang. Danmark er det mest populære landet å studere i for utlendinger. Norge skiller seg klart ut når det gjelder arbeidsinnvandring fra EØS-området. Sverige er desidert på toppen i antallet asylsøkere. I den grad Finland skiller seg ut, er det ved at de får færrest av alle kategorier. Regelverket for innvandring er ikke en hovedforklaring på disse forskjellene. (Utrop, 03.12.12) [Les mer](#) Se også:

- [Lettere for innvandrere i Sverige](#) (Utrop, 02.12.12)

Henter butikksjefer fra Nepal og Pakistan som spesialister. Politiet og UDI gransker Lime-kjedens butikksjefer som ble hentet til Norge som spesialister fra Nepal og Pakistan til en årslønn på 500.000 kroner. Spesialistbestemmelsen skulle gjøre det enklere for utenlandsk nøkkelpersonell å komme til Norge. Av regelverket om arbeidsinnvandring fremgår det at målet med å åpne for spesialister er å sikre rekruttering av «høyt kvalifiserte arbeidstakere» (dn.no, 12.12.12). [Les mer](#)

Henter ingeniører fra utlandet. Mangel på ingeniører i Norge og økonomisk krise i flere land, fører til at norske arbeidsplasser blir stadig mer internasjonale. Hos Aker Solutions på Fornebu har rundt tusen av de ansatte utenlandsk statsborgerskap (NRK Østlandssendingen, 26.11.12). [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Greit med regionale verneombud.

Høyre vil ikke frede den nye ordningen med regionale verneombud innen hotell, restaurant og renhold i kommende stortingsperiode, sier Torbjørn Røe Isaksen. – Men jeg vil si det samme som jeg har gjort om solidaransvar og innsynsrett – at det er usannsynlig at vi vil fjerne disse ordningene. Arbeidet med sosial dumping er lite egnet for å innføre eller reversere ting hvert fjerde år, understreker han. (Magasinett, 14.12.12) [Les mer](#) Se også: [Røe Isaksen vil avskaffe regionale verneombud](#) (Fri Fagbevegelse, 16.10.12)

Serbere uten lønn gikk til aksjon. En gruppe på rundt 20 serbiske teleteknikere og -montører på jobb i Norge hadde i morges fortsatt ikke fått lønn for oktober fra sin norske oppdragsgiver. De gikk til aksjon ved Skøyen. De utenlandske arbeidstakerne kontaktet EL & IT Forbundet, som nå har engasjert seg i deres sak. (Aftenposten, 11.12.12) [Les mer](#) Se også: [Serbiske telemontører tilbake i jobb](#) (LO-Aktuelt, 12.12.12)

Straffbart med skittent renhold.

- Jeg er fornøyd med at det blir straffbart å kjøpe renhold fra bedrifter der de ansatte ikke får skikkelig lønn og der vernetjenesten ikke er i orden, sier arbeidspolitisk talsperson i SV, Karin Andersen. Tidligere i år innførte regjeringen en godkjenningsordning for renholdsbedrifter, og fra 1. desember blir det straffbart for bedrifter å kjøpe renholdstjenester fra bedrifter som ikke har dokumentert at de driver rent. (SV, 01.12.12) [Les mer](#)

Da lastebilene overtok Gøteborg. Lørdag 1. desember samlet sjåførere og bileiere seg i Gøteborg for å demonstrere. Omkring 400-500 personer sluttet seg til demonstrasjonstoget for å vise sin støtte i kampen mot sosial dumping, ulovlig transport og ulovlig utenlandsk arbeidskraft hos transporørene. (TransportMagasinet, 07.12.12) [Les mer](#)

Samarbeid med polsk fagbevegelse i EL & IT. Mye er tilsynelatende likt i Norge og Polen, men lønnsforskjellene er dramatiske og de øker. - Vi ønsker oss selvsagt større likhet, sier tillitsvalgte Dorota Fionik og Ireneusz Gozdziołko. De og åtte andre polske tillitsvalgte fra elektro, energi og telekombransjen har besøkt EL & IT Forbundet i Norge. For en drøy måned siden dro seks norske tillitsvalgte fra EL & IT til Warszawa for å lære polsk arbeidsliv og fagbevegelse nærmere å kjenne. Prosjektet er delfinansiert av Utenriksdepartementet (Nettverk, 26.11.12). [Les mer](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no